Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων

Θεματική	**ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**	**Υποθεματική**	**Κλιματική αλλαγή – Φυσικές Καταστροφές- Πολιτική Προστασία**

ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	**ΣΤ΄**
Τίτλος	**Περιβαλλοντική Μετανάστευση και Περιβαλλοντικοί/ές μετανάστες/ στριες: αίτια, συνέπειες, πρόληψη, αντιμετώπιση**
Δεξιότητεςστόχευσηςτουεργαστηρίου	**Δεξιότητες μάθησης (4Cs):** επικοινωνίας, κριτικής σκέψης, συνεργασίας, δημιουργικότητας **Ψηφιακή μάθηση 21ου αιώνα**: 4cs σε ψηφιακό περιβάλλον - Ψηφιακή Δημιουργικότητα **Παραγωγική μάθηση μέσω των τεχνών και της δημιουργικότηταςΔεξιότητες ζωής**:Κοινωνικές Δεξιότητες, Ενσυναίσθηση και ευαισθησία, Πολιτειότητα, Υπευθυνότητα **Δεξιότητες του νου**: Μελέτη περιπτώσεων και Επίλυση προβλημάτων

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα του προγράμματος

Από την αρχαιότητα έως σήμερα η **υποβάθμιση του περιβάλλοντος** ωθούσε άτομα ή ομάδες να μετακινηθούν προς αναζήτηση καλύτερης ζωής. Αυτό το φαινόμενο έχειενταθεί στις μέρες μας, καθώς οι **περιβαλλοντικές αλλαγές/ καταστροφές** είναι όλο και πιο συχνές και συμβαίνουν σε παγκόσμια κλίμακα με αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας **ξεχωριστής κατηγορίας μετανάστευσης και μεταναστών/ στριών.** Τα άτομα ή οι ομάδες που εξαιτίας δραματικών περιβαλλοντικών αλλαγών, επιλέγουν ή υποχρεούνται να εγκαταλείψουν τις προγονικές τους εστίες, μόνιμα ή προσωρινά, μετακινούμενοι/ες είτε εντός είτε εκτός της χώρας τους και αναζητώντας νέους τόπους εγκατάστασης και εργασίας χαρακτηρίζονται ως **περιβαλλοντικοί/ ές μετανάστες/ στριες** και το φαινόμενο ορίζεται ως **περιβαλλοντική μετανάστευση** (IOM, 2007).

Αυτός ο όρος, του/της «περιβαλλοντικού/ ής μετανάστη/ στριας», υιοθετείται στο παρόν πρόγραμμα αντί των όρων «περιβαλλοντικός/ ή πρόσφυγας», «κλιματικός/ ή πρόσφυγας» και άλλων παρεμφερών που έχουν κατά καιρούς προταθεί. Η διαφοροποίηση έγκειται στο γεγονός ότι οι μεν πρόσφυγες δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους ενώ, αντίθετα, οι μετανάστες/στριες δυνητικά μπορούν να το κάνουν, όποτε και αν το επιλέξουν.

Τα **αίτια** της περιβαλλοντικής μετανάστευσης μπορούν να ενταχθούν στις εξής κατηγορίες: (α) **φυσικές καταστροφές** (π.χ. έκρηξη ηφαιστείων, σεισμοί), (β) **επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής** (π.χ. υπερθέρμανση του πλανήτη, άνοδος της στάθμης της θάλασσας) και (γ) **ανθρώπινος παράγοντας** (π.χ. υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων, βιομηχανικά ατυχήματα, πολιτικές για αλλαγή χρήσης της γης, πόλεμοι). Αν και τα αίτια που αναφέρονται στην τελευταία κατηγορία δεν είναι αμιγώς περιβαλλοντικά (υπό τη στενή έννοια συσχέτισης του περιβάλλοντος με τη φύση) αλλά, κυρίως, πολιτικά και οικονομικά (εντασσόμενα στην αλληλοεξαρτώμενη σχέση περιβάλλοντος - αειφορίας) (Φλογαϊτη, 2008), συντελούν και αυτά στην περιβαλλοντική μετανάστευση. Αναφέρεται χαρακτηριστικά το παράδειγμα της Συρίας όπου η ξηρασία και η περιβαλλοντική υποβάθμιση λόγω του πολέμου έχουν ως αποτέλεσμα, εκτός της προσφυγιάς, και την περιβαλλοντική μετανάστευση.

Οι **ευθύνες**, οι **συνέπειες** και η **αντιμετώπιση** της περιβαλλοντικής υποβάθμισης **δεν αφορούν όλους/ ες με τον ίδιο τρόπο**. Οι φυσικές καταστροφές και η κλιματική αλλαγή επιδρούν καταστρεπτικά στη ζωή όλων των ανθρώπων, όμως **διαφορετικά βιώνονται και αντιμετωπίζονται από τον δυτικό κόσμο και διαφορετικά από τις αναπτυσσόμενες χώρες** όπου η επιβίωση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το οικοσύστημα και την αγροτική εργασία (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) (Οδηγός ΕΕ, 2008).

Μία **άλλη,** εξαιρετικά σημαντική) **παράμετρος** της περιβαλλοντικής μετανάστευσης είναι **ο σεβασμός των δικαιωμάτων** και το **ασαφές νομικό πλαίσιο** της προστασίας των περιβαλλοντικών μεταναστών/ στριών. **Χωρίς** συγκεκριμένο **πλαίσιο προστασίας**, οι άνθρωποι αυτοί συχνά **διαβιούν, εντός και εκτός της χώρας τους, ως κοινωνικά περιθωριοποιημένα άτομα, ευάλωτα σε εργασιακή ή άλλη εκμετάλλευση.** Όσο δε λαμβάνονται δραστικά περιβαλλοντικά μέτρα, το φαινόμενο της περιβαλλοντικής μετανάστευσης διογκώνεται συνεχώς **και η ενασχόληση με το θέμα αποτελεί (και) εκπαιδευτική υποχρέωση.**

Σκοπός του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η **ευαισθητοποίηση**, **κατανόηση** και **απόκτηση γνώσεων** των μαθητών/ τριών των τάξεων Ε΄ και Στ΄ του Δημοτικού Σχολείου, σχετικά με την περιβαλλοντική μετανάστευση, τα αίτια, τις συνέπειες, την πρόληψη και την αντιμετώπισή της. Επιμέρους στόχοι είναι η **καλλιέργεια αξιών, στάσεων και δεξιοτήτων** που εμφορούνται από τις **αρχές της αειφορίας** και τα **ανθρώπινα δικαιώματα,** αποτυπώνονται σε κάποιους από τους 17 στόχους της αειφόρου ανάπτυξης και στοχεύουν στην **εκπαίδευση περιβαλλοντικά και πολιτικά υπεύθυνων πολιτών.**